

Jurnalistikanın ölkə həyatında rolu heç vaxt indiki kimi yüksək olmayıb

Mətbuat həmişə cəmiyyətin aynası olub. 150 il əvvəl də, indi də. Hadisələrin, faktların məhəyyənəşdirib. Mətbuat söz vasitəsilə cəmiyyətə, beynəlxalq ictimaiyyətə ötürülən informasiyalar sistemidir.

Milli mətbuat tarixi həm də Azərbaycanın tarixidir - mətbuat yaratma mücadiləsi dövlətçilik mücadiləsinin tərkib hissəsi olub. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev bu haqda demişdir: "Milli mətbuatımızın inkişaf mərhələləri Azərbaycan xalqının azadlıq, müstəqillik uğrunda mübarizə tarixinin tərkib hissəsidir". Bu fikirlər milli mətbuatın ictimai-mədəni həyatımızdakı yerini və əhəmiyyətini tam dolğunluğu ilə əks etdirir.

"Əkinçi" qəzeti Azərbaycanın mətbuat tarixində dönüş nöqtəsi oldu. Qəzet mətbuatımızın həmin dövr üçün Azərbayc

nın ictimai-siyasi həyatının mühüm hadisəsi kimi tarixləşdi. Böyük maarifçi, görkəmli ziyalı, publisist, təbiətşünas alim Həsən bəy Zərdəbinin 1875-ci il iyulun 22-də nəşr etdiyi "Əkinçi"nin cəmi 56 sayı işıq üzü görə də, bu qəzet cəmiyyətin tərəqqisinə, xalqın maariflənməsinə, ictimai-siyasi düşüncənin formalaşmasına misilsiz töhfələr verdi. Həsən bəy Zərdəbi "Əkinçi" ilə həm də milli oyanışın təməlini qoydu. Qəzetin xalq dili ilə, sadə və anlaşılqı üslubda yazılması onu geniş oxucu kütləsinə çatdırdı. Bu həm də Azərbaycan dilinin mətbuat dili kimi təşəkkül tapmasının mühüm mərhələ oldu.

İmperiya görürdü ki, əhali maariflənir, ictimai-siyasi proseslərə bələd olur və xalqın potensialından çəkindi. Özünə təhlükə bil-

diyi "Əkinçi"ni bağladı. Artıq açıq mücadilə müstəvisində olan mətbu ideologiya yaşam mücadiləsində idi. Ötən əsrin əvvəllərində "Ziya", "Ziyayi-Qafqaziyyə", "Kəşkül", "Şərqi-rus", "Həyat" və başqa qəzetlər, "Molla Nəsrəddin" jurnalı nəşr olunmağa başladı. Nəşrlər sayəsində maarifçilik, milli ideya, mədəni irs, ictimai düşüncə, azadlıq və bərabərlik çağırışları geniş yayılmağa başladı.

1896-cı ildən Həsən bəy Zərdəbinin fəal iştirakı və kürəkəni Əlimərdan bəy Topçubaşovun redaktorluğu ilə rus dilində "Kaspi" qəzeti nəşrə başladı. Qəzet mövzu və məfkurə baxımından "Əkinçi"nin başlıca istəklərinin icraçısı oldu. Azərbaycan mətbuatı dövrün mətbu şəbəkəsində kifayət qədər ehtimamlarla əhatələn-məyə başladı.

Sovet imperiyasının tərkibində olanda da Azərbaycan mətbuatı milli ideologiyanın təbliğinin cəfakəşi idi. Qəzetlərimiz Ermənistanın Azərbaycandan ərazi iddiasına qarşı söz mübarizəsinə başladı. Yeni nəfəs, yeni söz bu dönməz mübarizənin tarixini yazdı. Azərbaycan mətbuatı Ermənistanın ədalətsiz müharibəsindən, döyüşlərdə Azərbaycan əsgərinin döyüş əzmindən, qələbə ruhundan yazdı. Birinci Qarabağ müharibəsində müstəqil Azərbaycanda ilk hərbi mətbuat yarandı - "Xalq Ordusu", sonralar fəaliyyətini "Azərbaycan Ordusu" kimi davam etdirdi, "Hərbi Bilik" jurnalı yaradıldı, müharibənin xronikasını yaratmaq üçün Müdafiə Nazirliyinin Hərbi kino-tele studiyası yaradıldı. Bunlar da vahid Azərbaycan mətbuatının mühüm tərkib hissələrindən biri oldu. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat xidməti və Hərbi Nəşriyyat "Azərbaycan Ordusu" qəzeti İkinci Qarabağ müharibəsində döyüşlərdə A-3 formatında səyyar vərəqələr (qəzetlər) hazırlayıb, onları döyüşçülərə çatdırırdılar.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpası ilə mətbuat da öz sözünü sərbəst deməyə başladı. İstər Ulu Öndər Heydər Əliyevin, istərsə də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə mətbuatın inkişafı ilə bağlı olduqca gərəklı tədbirlər həyata keçirildi. Sensuranın tamamilə ləğvi, söz və məlumat azadlığının təmin olunması bu sahədə atılmış mühüm addımlardan biri oldu. Mətbuat Fondu, KİV-in inkişafına

Dövlət Dəstəyi Fondu, Azərbaycanın Əməkdar jurnalisti fəxri adı təsis edildi, jurnalistlər üçün 2 yaşayış binası tikilib istifadəyə verildi, bir neçə jurnalist Milli Məclisdə təmsil olundu, Azərbaycanın Mətbuat Şurası yaradıldı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Azərbaycan mətbuatına ehtiramını belə ifadə edir: "Əlbəttə ki, mətbuatın fəaliyyəti hər bir insanı maraqlandırır. İnsanlar bütün məlumatı mətbuatdan alırlar. Ona görə hər bir ölkədə, o cümlədən Azərbaycanda mətbuat qərəzsiz fəaliyyət göstərməlidir. İnsanları məlumatlarla tam şəkildə təmin etməlidir. Hesab edirəm ki, biz bunu Azərbaycanda görürük. Çünki bu gün Azərbaycan mətbuatı artıq yüksək səviyyəyə qalxıb. Mən həm operativlik, həm milli maraqların müdafiə edilməsi sahəsində mətbuatın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm".

Milli Mətbuat Günü ilə bağlı Şuşada keçirilən ilk tədbirin zəngin ənənələrə malik Azərbaycan mediasının tarixində əlamətdar hadisə olacağını bildiren Prezident İlham Əliyev Azərbaycan mətbuatının inkişafı üçün müxtəlif istiqamətli tədbirlərin həyata keçirilməsini mətbuatın cəmiyyətə mənəvi inteqrasi səviyyəsinə çatdırıb. Milli mətbuatın inkişafına göstərilən dəstəyə görə Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev "Jurnalistlərin dostu" mükafatına layiq görülmüşlər.

Bu gün Azərbaycan mediasının qarşısında duran əsas vəzifələr daha çox məsuliyyət, çeviklik və peşəkarlıq tələb edir. İnformasiya bolluğu dövründə etibarlı, obyektiv və məsuliyyətli jurnalistikanın cəmiyyətimizdəki rolu heç vaxt indiki kimi yüksək olmamışdır. İnanıram ki, Azərbaycan mediası milli maraqlara sadəqət, həqiqətə bağlılıq və xalqa xidmət amalı ilə əldə olunmuş uğurlarını daha da inkişaf etdirəcək, xalqımızın xoşbəxt gələcəyi üçün bundan sonra da öz səylərini əsirgəməyəcək, dünyəvi nüfuzunu daha da artıracaqdır.

Səbinə XASAYEVA,
Milli Məclisin deputatı.

